

Yhteistyöllä laatua, tuloksia ja vaikuttavuutta – kirjastot avoimen tieteen edistäjinä

Kristiina Hormia-Poutanen

LIBER, puheenjohtaja

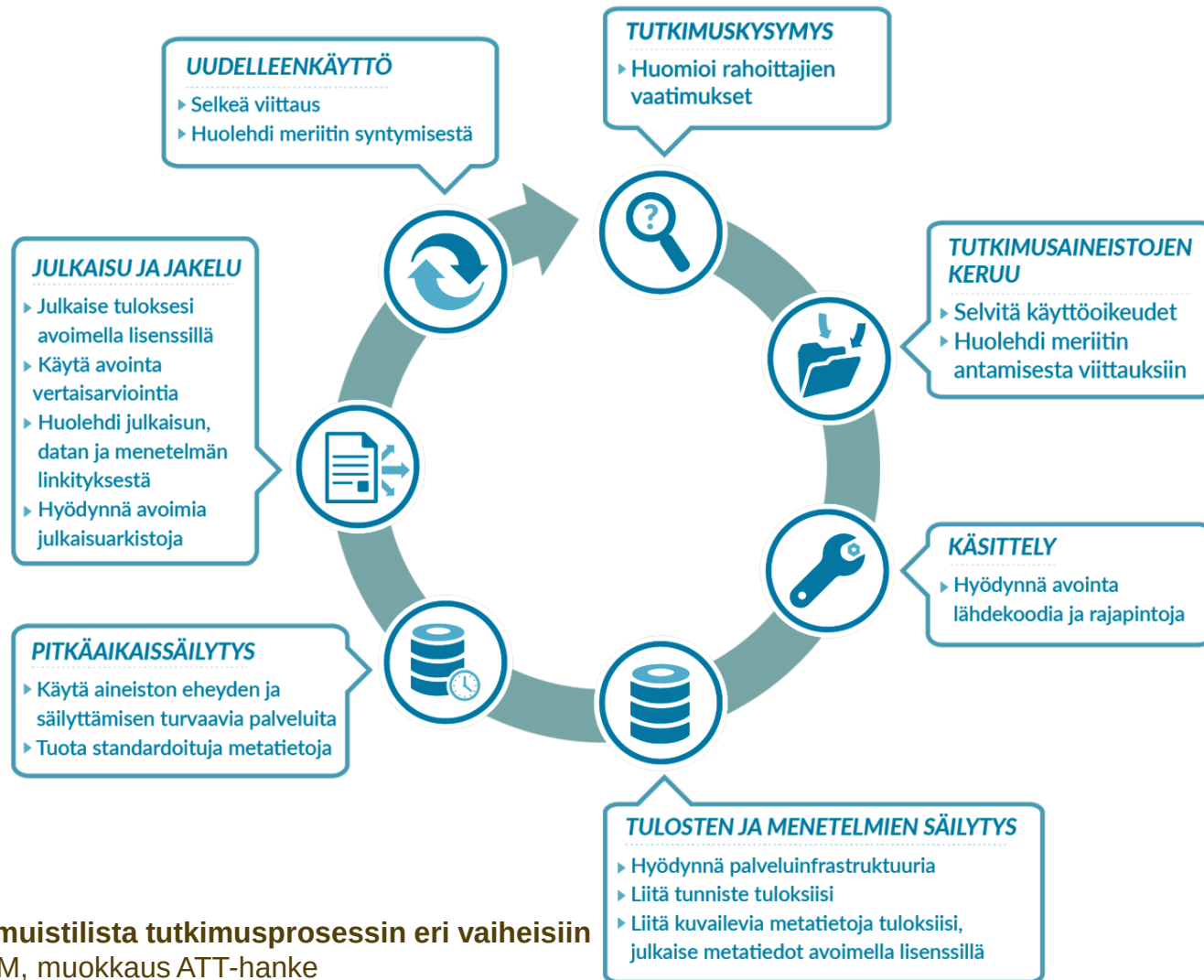
Kansalliskirjasto, kirjastoverkkopalvelut, johtaja

Tritonian 15-vuotisjuhla 24.8.2016

Sisältö

- Kirjastojen rooli avoimen tieteen edistäjinä
 - Open Science Policy Platform ja EU-komission avoimen tieteen agenda
 - Suomen ATT-hanke
- LIBER
 - Esittely
 - Avoin tiede LIBER:in toiminnassa
- Kansalliskirjasto ja avoimet palvelut
- Kansalliskirjaston avoimuutta mahdollistavat palvelut organisaatioille

Tutkimusprosessi

Avoimuuden muistilista tutkimusprosessin eri vaiheisiin
CC 4.0 BY OKM, muokkaus ATT-hanke

Kirjastojen rooli avoimen tieteen edistäjinä

- Tutkijan ja opiskelijan tukeminen tutkimusprosessissa
- Tietämyksen lisääminen – mitä on avoin tiede, Open Access, datan hallinta
- Koulutus
- Osallistuminen/koordinointi
 - Tutkimusdatapolitiikka ja toimenpideohjelmat
- Kokemusten vaihto ja yhdessä oppiminen
- Palveluiden kehittäminen
 - julkaisuarkistot
 - tutkimusdatapalvelut
 - saatavuuspalvelut (Finna & FinELib)
 - kuvailupalvelut (Finto, URN, Melinda)
 - pitkäaikaissäilytys
- Licensiointi ja artikkelikirjoittajamaksujen hallinta
- Kokeilut ja pilotit mm.

Kirjastot toimivat paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla ja ovat hyvin verkottuneita – ollaan ylpeitä osaamisestamme ja tuodaan sitä esille!

Open Science Policy Platform (OSPP)

- **advise** the Commission on how to further develop and practically implement open science policy, in line with the priority of Commissioner Moedas to radically improve the quality and impact of European science
- **function** as a dynamic, stakeholder-driven mechanism for bringing up and addressing issues of concern for the European science and research community and its representative organisations, following five broad lines for actions which are presented in the **draft European Open Science Agenda**
- **support policy formulation** by helping to identify the issues to be addressed and providing recommendations on the policy actions required
- **support policy implementation**, contributing to reviewing best practices, drawing policy guidelines and encouraging their active uptake by stakeholders
- **provide advice** and recommendations on any cross-cutting issue affecting Open Science

OSPP sidosryhmät

- Yliopistot
- Tutkimusorganisaatiot
- Tieteelliset seurat
- Tutkimusrahoittajat
- Kansalaistieteen edustajat (citizen science)
- Kirjastot (Liber)

EU-komission avoimen tieteen agenda

- Avoimen tieteen edistäminen
 - Tietämyksen lisääminen ja hyväksynnän kasvattaminen
- Esteiden poistaminen
 - Juridiset esteet
- Tutkimusinfrastruktuurien rakentaminen
 - Olemassa olevien infrastruktuurien tehokas hyödyntäminen
- Avoimet tutkimustulokset valtavirraksi
 - Julkisesti rahoitetun tutkimuksen avoin julkaiseminen
- Avoin tiede osaksi yhteiskuntaa
 - Tieteen ja yhteiskunta lähemmäksi toisiaan
 - Tiede ja liiketoiminta lähemmäksi

Avoin tiede ja tutkimus, ATT (2014-2017)

- ATT-strategiaryhmä
 - Tavoitetila; periaatteiden ja politiikkojen edistäminen
 - Koordinointi
 - Kehittämistarpeet
 - Yhteistyö ja koulutus
- ATT-asiantuntijaryhmä
 - Eri toimijoiden välinen yhteistyö
 - Työryhmien koordinointi
 - Selvitykset
- Työryhmät
- Projektit
- Koulutus

ATT-hankkeen rakenteet

Kolme kokonaisuutta

1. Tutkimuksen julkaisut
 - Julkaisun säilytys
 - Julkaisun metatietopalvelu
 - Julkaisun saatavuuspalvelut
2. Tutkimusdata
 - Datan säilytys
 - Datan metatietopalvelu
 - Datan saatavuuspalvelut
3. Tutkimusmenetelmät
 - Menetelmien säilytys
 - Menetelmien metatietopalvelu
 - Menetelmien saatavuuspalvelu

Muutoksen tukeminen

4. Tutkimusympäristöt
 - Tutkimusinfrastruktuurit
 - Testi/kehitysympäristöt (esim. JulkICTlab)
 - Luvanvaraiset ympäristöt (sensitiivinen data)
5. Työkalut
 - Pääsynhallinta, identiteetinhallinta ja oikeuksienhallinta
6. Osaaminen
 - "Avoimen tieteen käsikirja"
 - Avoimen tieteen koulutus
 - Datan hallinnan taidot osaksi korkeakouluopetusta

Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche
Association of European Research Libraries

LIBER

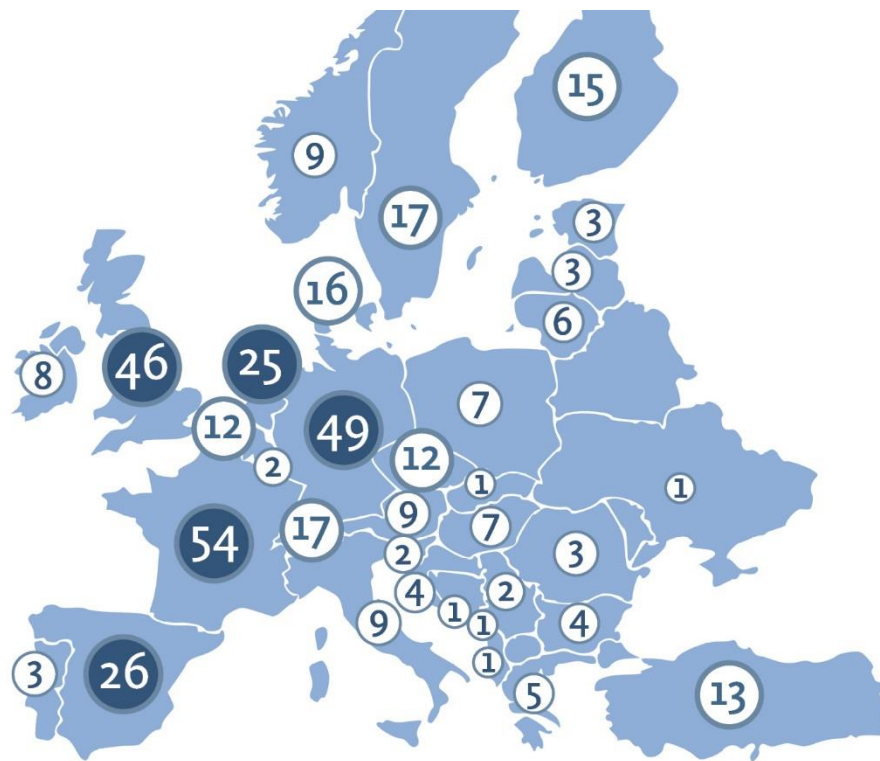
- Perustettu 1971-
- Association of European **Research Libraries**
 - 423 jäsentä
 - Suomesta 16 jäsentä
 - yo-kirjastoja, Varastokirjasto, yhteiskirjastot, kunniajäsen
- Visio: **Reinventing the Library for the Future**
 - *Enable Open Science*
 - *Lead in Changing Scholarship*
 - *Engage in Changing scholarship*
- Lobbaus: lainsäädäntö, kirjastojen toiminnan tekeminen tunnetuksi
- Projektit (OA, tutkimusdata, infrastruktuurit, tiedonlouhintaa)
- Kumppanuudet (kirjastojärjestöt)
- LIBER edustettuna [Open Science Policy Platform](#)

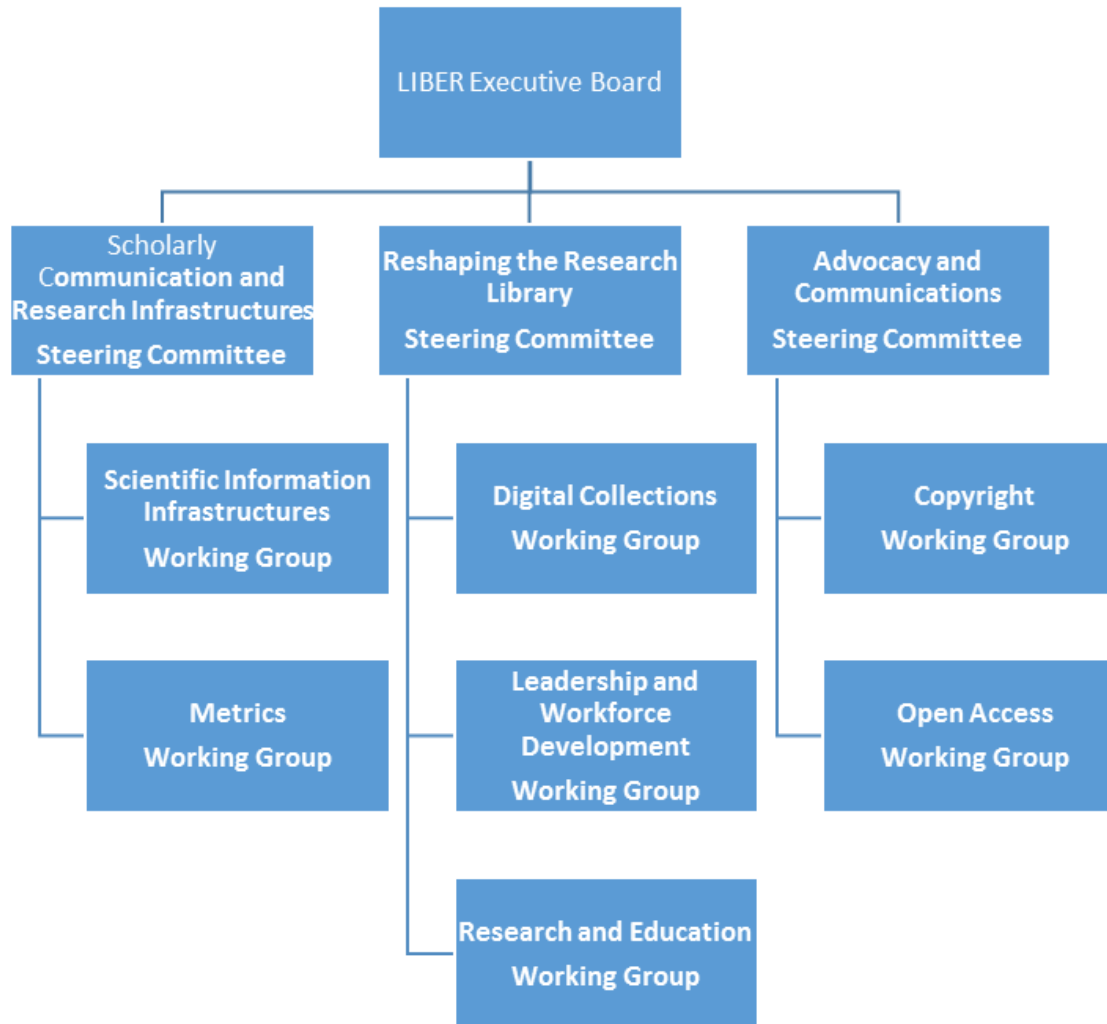
KANSALLISKIRJASTO

LIBER Euroopassa

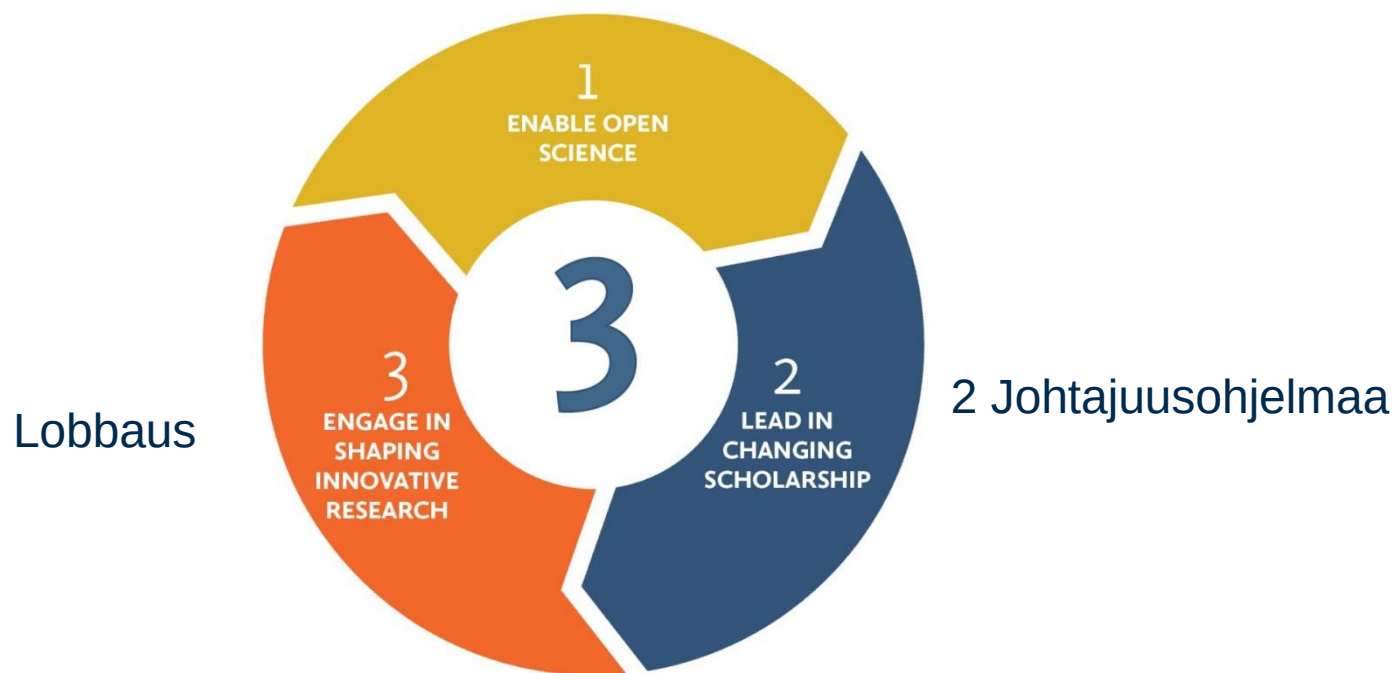

LIBER-organisaatio

Strategiset päämäärät 2016-2017

Tutkimusdatan hallinta, OA, metriikka

Kansalliskirjaston strategiset päämäärät

Tuotamme **digitaaliset** palvelut yhteiskunnan käyttöön

- Palveluiden liittäminen kansalliseen palveluarkkitehtuuriin (KaPa)
- Uuden kirjastojärjestelmän hankinnan valmistelu ja hankinta

Tietovarantomme ja palvelumme tukevat **avoimuutta**

- Metatiedon avaaminen linkitettynä datana
- Kansallinen metatietopalvelu
- Julkaisuarkistoinfrastruktuurin kehittäminen

Luomme edellytyksiä digitaalisille **tutkimus-** ja oppimisympäristöille

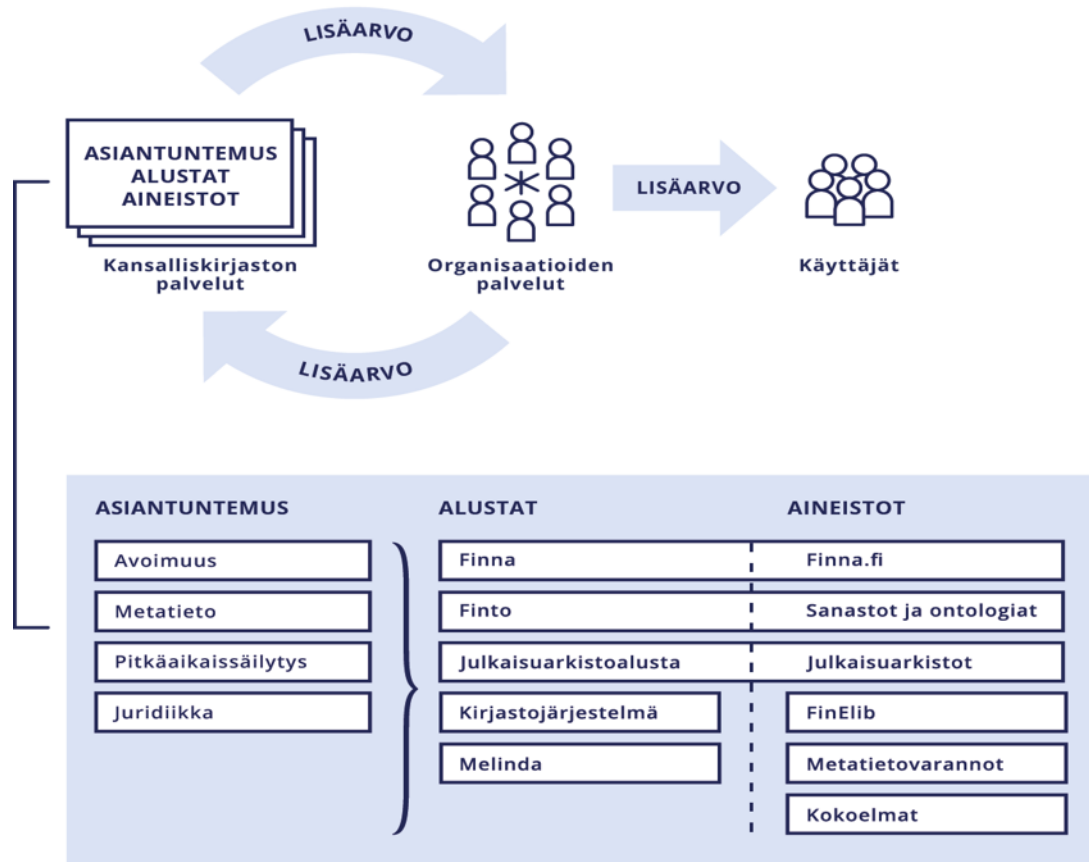
- Kansallisten infrastruktuurien integrointi (ATT, Finna, Finto)
- Tuetaan avointa tiedettä osana kansallisia lisenssineuvotteluja

Kansalliskirjasto kohti avoimia palveluita ja vuotta 2020

- [Finna-strategia](#)
 - Finna.fi – avoimet rajapinnat
 - CC0-lisenssi
- [FinELib-strategia](#)
 - OA-aineistojen määrän kasvu osana lissensiointia
- [Avoin Kansalliskirjasto –politiikka](#) ja toimenpideohjelma
 - Systemaattinen tapa edistää avoimuutta
- Kansalliskirjaston DH-politiikka
 - Tutkimusyhteistyön lisääminen alan tutkijoiden kanssa

PALVELUTARJONTA

TIEDON SAANNIN, KÄYTETTÄVYYDEN JA UUELLEENKÄYTÖN EDISTÄMINEN

Kysymyksiä?

@libereurope; @HormiaKristiina

www.libereurope.eu

